

HAZÁM

(József Attila emlékére Alkotmányunk ünnepén)

1.

„Az éjjel hazafelé mentem“,
 aludt a város, néma volt,
 én dudorásztam s elmerengtem
 — megnyújtotta árnyam a hold.

Léptem zajára egy-egy verset
 idéztem innen, onnan is,
 amit legtöbben jól ismernek
 a munkások s parasztok is.

Kalapács sújtott, szúrt a villa,
 értünk halt meg József Attila:
 utána nőtt egy nemzedék,

fiatal, erős. Új dal fakad
 az izzó vörös csillag alatt:
 elfoglalta helyét a nép!

2.

Gondos anyáknak édes terhe
 domborodik, nagyon siet
 a dádalmas szép jelenbe:
 oh anyák, anyai szívek!

Az élet megtelt értelemmel,
 az élet tágul, egyre több
 nevetős, üde, apró ember
 játéka közt gügyög, gügyög.

És munkálkodnak, mint a nagyok,
 s úgy látod, a homok-gyárok
 mintha mindjárt dohognának.

Ez itt lépít, az fúr-farag ott,
 a másik mér, ez tervező:
 itt van előttem a jövő!

3.

A városom túl szuszog a föld,
 kalászatát mind levágták rég,
 gép vágta és rend rendre dől
 s megszegtük már az új kenyért.

Öt évnél több, hogy jól kimérték
 okos parasztok a földet.
 Kik ezer évig mindig kérték,
 most művelik a közöset,

s meghányják-vetik éltük sorsát,
 mit termelt a szövetkezet,
 és azt, mennyit tett értük a Párt

és hány új tag jelentkezett:
 „a kultúrházat ide szánjuk,
 itt volt a grófok kúriájuk...“

4.

Nem régen láttam egy levelet,
 tengerentúlról jött ide:

„A Délmagyar szerkesztőjinek,
 Európa, Csongrád megye.“

Szekeres András és neje,
 volt uradalmi két cseléd,
 jömmének haza, ha lehetne.
 „Van-e még föld, kapnánk-e még?“

Huszoneöt éve írtjuk a fát
 és meggyűlöltük Amerikát.
 Testvérek! hogyan még lehet,

jóvá teszem a bűnömet.
 Tegyetek értünk valamit,
 mert éhen fordulunk föl itt...“

5.

Holdfény ölelt át a gyárat,
 elől ötágú csillaga,
 sok ablakából a fény árad,
 — a hold csak pislog egymaga.

Éjjel is fonnak, megy a munka,
 ez itt a híres kombinát.
 Ötszáz munkáslány most tanulta
 meg a szövést és a fonást.

Kíváncsi szemmel kérdezem:
 elvtársnők, hogy megy a gépetek?
 ment Sztálin küldte a gépeket.

Ezer szem csillog fényesen
 s válaszul mind arra tekint,
 hol képből néz le Rákosink.

6.

Az osztályharc nem buborék,
 ütnöd kell s tudnod is hova!
 A munka nagyja hátra még,
 hátra van még az iskola.

Munkás, paraszt, hát vedd be végre
az utolsó bástyánkat is!
Mérj végsőt a burzsuj fejére:
törj be az egyetemre DISZ!

Tanulj nyelvtant és történelmet,
tanulj szervezni, tanulj nyelvet;
tudj meg, mi volt, mi van s mi kell!

Tanuld meg Lenin, Sztálin nyelvét
s a Bolsevik Párt történelmét,
s tudj gyűlölni gyűlölettel!

Hazám, Hazám, te boldog ország,
milliókkal köszöntlek én!

Arcod hiába ostorozzák
gaz árullók a földtekén.

Egész enyém vagy drága Hazám,
az életünk jogos pecsét
dolgos mindnyájunk Alkotmányán:
alkot és igazgat a nép!

Ha kell, fegyverrel megtartalak
s elpusztítom a banditát,
ha kezet mer emelni rád.

Hazám, Hazám! a népakarat
iszonyú erőt ad nekem,
s védlek, mert van mit védenem,

LÓDI FERENC

„MAJD ÖTVENBEN“

— Apám akkori elbeszéléséből tudom, hogy azelőtt is így lehetett.
Most is így volt.

— Azután, hogy a „szent Mihály dere“ elcsípte az árkok partját és
a legelőkön maradt sárguló fűvét, egy napon hosszú szekér érkezett hoz-
zánk, derekában néhány mázsányi kukoricát hozott. Lerakták a földre,
s aztán elment a szekér, nem is jött újra csak egy év múlva. Én nem
tulajdonítottam különösebb jelentőséget ennek a látványnak, roppant egy-
szerűnek, közönségesnek tartottam, de azt láttam, hogy apám mindig
nagyon nehezen várta ezt a napot. Megtudtam tőle aztán a várakozás okát
is. — Ez a szekér hozta egész nyári keresetét. Ezért a néhány mázsányi
kukoricáért kellett egész nyáron kora hajnalban, ezért dolgozott a százhol-
das Dékány Sándoréknál, ez termett neki a negyedes kukoricaföldön.

Amint elmondotta, tavaly sokkal több jutott neki, most az egész
nyári munkájának ára csak néhány nagy kasra való kukorica volt.
A szomszédal bírálgatták a kis rakást. Még most is emlékszem rá, apám
akkor még előttem érthetetlen keserúséggel jegyezte meg, mi az istent
csináljon a szegény ember, ha egyszer nem termett több is még három-
negyed részét ennek a szűk termésnek is oda kell adni.

Cudar tavasz vár ránk — mondotta apám, s aztán nagyot káromko-
dott, földhözcsapta a kezében lévő kukoricacsövet. Csak annyit mondott
még utána, „no majd — majd ötvenben“. — Ezt máskor is hallottam már
tőle, de sose értettem, vajjon mit akar ezzel mondani. Ha megkérdeztem
tőle, mi az, hogy „majd ötvenben“, mindig csak ennyit mondott:

— Minek magyarázzam, úgyse érted még meg.

Nem is mertem tovább érdeklődni. Ebben a mondásában valami rend-
kívül félelmeteset, nyomasztót éreztem. Ez különben arcáról is látszott.

Ebben az időben még itthon töltött néhány napot, egyszer aztán